

TSCHECHISCHE SCHULE

ČESKÁ ŠKOLA

Frankfurt am Main
nad Mohanem

Úspěšní lidé ze Zlínska v zahraničí

Helena Siegelová a Lucie Huneck pocházejí ze Zlína. Obě žijí v Německu, Helena deset let a Lucie sedm. Před rokem se začaly podílet na budování České školy ve Frankfurtu nad Mohanem. Jejich cílem je naučit děti českého původu česky mluvit, číst a psát a získat přehled o českých realitách. Zeptali jsme se jich, jaké to je podílet se na výchově českých dětí v zahraničí a co všechno taková práce obnáší.

Jak jste se k České škole dostaly?

HS: Česká škola Frankfurt zahájila činnost 5. února 2011 testovací výukou dětí předškolního věku. Vystudovala jsem germanistiku a slavistiku, a protože mne projekt nadchl, přihlásila jsem se do konkurzu. LH: U mne to bylo podobné. Já jsem vystudovala pedagogiku, obor němčina a zeměpis. S Helenou jsem se seznámila až v České škole. Myslím, že našim motivem bylo hlavně naučit děti česky a podpořit české rodiny v dvojjazyčné výchově.

Jak česká škola v zahraničí funguje a kolik dětí ji navštěvuje?

HS: Zakladatelem České školy Frankfurt je občanské sdružení Vita Bohemica e.V., které funguje jako neziskovka. Projekt formálně zastřešuje České centrum Berlín a organizace Českých škol bez hranic. Patronem školy je velvyslanec České republiky. Jelikož jsme škola doplňková, žáci k nám docházejí v soboty a přes týden navštěvují německé školy. LH: V osmi třídách vyučujeme skoro 80 dětí ve věku 18 měsíců až 15 let, nově jsme otevřeli také kurz češtiny pro dospělé. Výuku vede osm pedagogů, podporu máme také od asistentů z řad studentů. Dnes je Česká škola Frankfurt největší českou doplňkovou školou na světě.

Jaké děti školu navštěvují?

LH: Jednu skupinu tvoří děti ze smíšených rodin, kdy jeden rodič je Čech a druhý cizinec. Přibližně stejně velkou část tvoří děti z českých rodin, které dočasně žijí v Německu. Další skupina jsou vnuci českých emigrantů a také cizinci, jejichž děti žily v ČR, vrátily se do Německa a nechtějí ztratit znalost češtiny.

Podle jakých materiálů vyučujete?

HS: Vyučuji děti předškolního věku, pro které jsme vytvořili speciální vyučovací plány. Snažíme se podchytit schopnost malých dětí učit se cizí jazyk nevědomky. Odborným vedením tak aktivně podporujeme rodiče ve dvojjazyčné výchově. Předškolní děti máme rozděleny do čtyř tříd, které nazýváme Broučci – podle knížky Jana Karafiáta. Struktura hodiny je pevně daná, mění se jen obsah a stupeň obtížnosti úkolů. Důležité jsou rituály, které dětem poskytují jistotu a pomáhají jim rychleji se zapojit do výuky. LH: Já vyučuji prvouku a zeměpis u školních dětí. Metodika se řídí podle rámcového vzdělávacího programu České republiky. I když vyučujeme v češtině, nelze vyučovat klasicky. Každé naše dítě má jinou úroveň češtiny, proto bylo třeba vymyslet speciální strukturu hodin, do které jsme zabudovaly techniky zohledňující dvojjazyčnost. Děti k nám chodí v sobotu navíc, takže jsme pro ně taková škola neškola. Někdy je to dost adrenalinová práce, ale krásná. Od rodičů máme zprávy, že se děti do naší školy vždy moc těší.

V čem vidíte smysl českých zahraničních škol?

LH: V zahraničí jste vystaveni tlaku majoritní společnosti, což některé rodiče vede k pochybnostem, zda dítě vůbec česky učit. Přitom nejpřirozenější způsob výchovy je vyjadřovat se v mateřštině. Důsledně však aplikovat dvojjazyčnou výchovu v praxi není jednoduché. Rodičům pomáháme problematiku konzultovat s odborníky a navázat kontakt s českými rodinami. Jsme na jedné lodi a to motivuje.

HS: Česká škola ale není jen o jazyku. Děti u nás prožívají české svátky a poznávají tradice. Už samotný kontakt s vrstevníky a prožitky motivují a napomáhají upevnit vztah k zemi původu rodičů a prarodičů. Smysl vidím hlavně v tom, že se snažíme vychovat generaci, která bude v dospělosti upevňovat dobré vztahy České republiky se světem.

Co Vás na práci v České škole nejvíce baví?

HS: Na výuce se podílím už od počátku. Velmi dobře vidím pokroky, které každé dítě dělá. Odměnou za sobotní ranní vstávání je nadšení, které u dětí vidím. Úžasné je sledovat, jak se i přes počáteční ostych a mnohdy i špatnou znalost češtiny aktivně zapojují do hodiny. Vyžaduje to energii a trpělivost. Také miluji děti učit českým říkadlům, třeba z Hrubínova Špalíčka, nebo jim předčítat pohádky Boženy Němcové.

LH: Mě se nejvíce líbí, že jsme česká škola se vším všudy. Nová zkušenost byla vidět rozdíl mezi školou českou a německou. Ať už jde o vztahy mezi žáky a učiteli nebo zvyky. Například maličkost, v německých školách žáci nemusí na začátku hodiny své učitele zdravít povstáním. Slušné chování se v německém školství nevyžaduje. Výsledkem je, že třeba v metru nedají mladší přednost starším, nebo že nově příchozí do budovy nepozdraví. V naší škole se děti snažíme vést i k tomu.

V Německu žijete dlouho. Co z domova nejvíce postrádáte?

HS: Čím déle v zahraničí žijete, tím více si uvědomujete, jak vám chybí obyčejné české věci. Drobnosti jako opékání špekáčků nebo pomlázka. V neposlední řadě kontakt k Čechům.

LH: Já tu postrádám rodinu, přátele nebo typický český humor. Například Němce by vůbec nenapadlo v komunikaci použít hlášky z filmů. Je to drobnost, ale až tady si uvědomíte, že vám to chybí.

HS: V České škole jsme se setkali dobrou partu, začali jsme organizovat společné akce. Malovali jsme vajíčka nebo nás navštívilo divadlo z Brna. Když jsme v prosinci pořádali Mikulášskou besídku, byly při pohledu na Mikuláše, čerta a anděla nadšeny nejen děti, ale oči zářily i dospělým. A přišlo skoro 300 lidí! Vývoj ukazuje, že projekt má dobrou myšlenku a je potřebný.

Z Vašich odpovědí je vidět, že Vás práce opravdu naplňuje. Ne každý má v zahraničí štěstí mít zaměstnání, které ho baví a zároveň užíví.

LH: Kéž by to tak bylo! Pro Českou školu skoro všichni pracujeme zdarma, maximálně za symbolický honorář. Na živobytí si musíme vydělávat v jiném zaměstnání. Česká škola je neziskový projekt, fungujeme na základě samofinancování. Chybí nám materiál, vybavení, finance na nákup a zaplacení personálu. Chybí nám vhodné prostory za rozumnou cenu. Nájem jsou tady enormní.

HS: Samozřejmě se snažíme najít sponzory jak v Čechách tak i v Německu, ale je to složité. Češi žijící v zahraničí bohužel nejsou populární téma. Naději však neztrácíme. Pořád věříme, že se nám podaří projekt udržet při životě, protože se v zahraničí rodí spousta českých dětí. A byla by škoda je česky nenaučit.

Profil:

Česká škola Frankfurt nad Mohanem je zřízena za účelem podpory výchovy dětí českého původu a zprostředkování kontaktu českých rodin dlouhodobě žijících v německé spolkové zemi Hesensko. Správcem školy je nezisková organizace Vita Bohemica e.V. Záštitu nad projektem České školy Frankfurt převzalo České centrum Berlín a centrální organizace Českých škol bez hranic. Patronem projektu je český velvyslanec v Německu JUDr. Rudolf Jindrák.

Kontakt: Kateřina Spiess-Velčovská, zakladatelka a ředitelka České školy Frankfurt nad Mohanem

email: ceskaskola@web.de

telefon: 0049/ 173 3 170 562

www.ceskaskolafrankfurt.de